

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

Практикум 1

Методологічні питання моделювання процесів і систем

Практикум 1 присвячено основним методологічним питанням моделювання процесів і систем. Зміст її у вигляді слайдів презентації наведено в додатку А.

Практикум 2

Задачі, які приводять до математичних моделей у вигляді диференціальних рівнянь

1. Математичні моделі фізики.
  - 1.1. Одновимірний рух класичної частинки.
  - 1.2. Типова задача електростатики.
2. Моделі екології та біофізики.
  - 2.1. Моделі динаміки популяцій: ряд Фібоначчі, логістична модель Ферхюльста.
  - 2.2. Математична модель коливань азотистих основ ДНК.

1 Математичні моделі фізики

1.1. Одновимірний рух класичної частинки

Розглянемо рух частинки маси m уздовж осі Ox під дією деякої сили, яка залежить лише від часу $F(t)$. Другий закон Ньютона, який є основним законом класичної механіки, дозволяє записати просте диференціальне рівняння (закон) руху такої частинки:

```
> restart;  
Newton:=m*diff(x(t),t,t)=F(t);
```

$$Newton := m \ddot{x}(t) = F(t) . \quad (2.2.1)$$

Припустимо, що маса частинки є одиничною, а сила залежить від часу по такому закону:

```
> Typesetting:-RuleAssistant();  
> m:=1;  
F(t):=1e3*exp(-0.5*t)*sin(2*Pi*t);
```